

AVİM

Türkmeneli İşbirliği ve Kültür Vakfı
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

TAYVAN – ÇİN HALK CUMHURİYETİ İLİŞKİLERİNDE SOSYOLOJİK DÖNÜŞÜM

30 Aralık 2014, Ankara

Türkmeneli İşbirliği ve Kültür Vakfı
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

TAYVAN – ÇİN HALK CUMHURİYETİ İLİŞKİLERİNDE SOSYOLOJİK DÖNÜŞÜM

30 Aralık 2014, Ankara

AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ (AVİM) KONFERANS KİTAPLARI No: 12

ÇEVİRİ

Ali Murat TAŞKENT

DÜZELTİ

Hazel ÇAĞAN

EMEĞİ GEÇENLER

Özge ÖĞÜTCÜ - Dilay BOZTEPE
Maryna SHEVTSOVA

FOTOĞRAFLAR

Hazel ÇAĞAN

TASARIM

Ruhi ALAGÖZ

BASIM TARİHİ

Şubat 2015

BASKI

Neyir Matbaacılık
Matbaacılar Sitesi 35. Cad. No: 62
İvedik-Yenimahalle / ANKARA
Tel: 0 312 395 53 00 - Faks: 0 312 395 84 20

Copyright © Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM)

©2015 Her hakkı saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü izinsiz kopyalanamaz, dağıtılamaz ve çoğaltılamaz.
Diğer AVİM yayınlarına ulaşmak için: www.avim.org.tr

İçindekiler

Önsöz.....	5
Tayvan'da son zamanlardaki sosyopolitik gelişmeler.....	9
Küresel neoliberalizm ve yarattığı hoşnutsuzluk.....	11
Küresel neoliberalizm çerçevesinde Tayvan.....	12
İktidar partisi ile iş dünyası arasındaki siyasi ittifak.....	15
Ekonomik entegrasyonun sosyal maliyetleri.....	16
Gençlerin Çin'in yükselişine karşı tutumu.....	19
Tayvan-Çin ilişkileri üzerine olası etkiler.....	21

Önsöz

Asyası-Pasifik bölgesi, son dönemde uluslararası alanda önemi hızla yükselen bir bölge konumundadır. Küresel siyasi ve iktisadi ağırlık merkezinin giderek bu bölgeye kayması beklenmektedir. Artan siyasi etkinliğe ve ekonomik güce oranlı biçimde bu bölge ile ilişkiler önem kazanmaktadır. Bu itibarla, Doğu Asya-Pasifik ülkeleriyle ilişkilerin bir Avrasya ülkesi olan Türkiye'nin de öncelikli hedefleri arasında yer alması ve bölgeye açılım politikalarına hız ve derinlik kazandırması gerekliliği açıktır.

Doğu Asya-Pasifik bölgesinin dikkat çeken ülkelerinden birisi de Tayvan'dır(Çin Cumhuriyeti). 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren büyük bir ekonomik atılım yapan ve sanayileşen Tayvan, bugün dünyanın önde gelen ekonomileri arasında yer almaktadır. Singapur, Hong Kong ve Güney Kore ile birlikte dört Asya Kaplanı'ndan biri olarak nitelendirilen Tayvan, Dünya Ticaret Örgütü ve Asya Pasifik Ekonomik İşbirliği Örgütü'nün de üyesidir. Bilgi teknolojileri alanında dünyada öne çıkan ülkelerden biridir.

Tayvan bölge siyasetinde de önemli bir rol oynamaktadır. Tayvan-ABD-Çin Halk Cumhuriyeti üçgenindeki gelişmeler, bölgenin dinamiklerinde ve geleceğinde etkili olmaya adaydır.

Çin İç Savaşı'nın ardından 1949'dan itibaren Çin Halk Cumhuriyeti(ÇHC) ile Tayvan arası ilişkiler dünyanın önemli gündem maddelerinden birini oluşturmuştur. O tarihten bu yana istikrarsız, sıkıntılı ve gerilimli olan ÇHC-Tayvan ilişkilerinin çerçevesinde yapılan tartışmalar Tayvan'ın siyasi ve hukuki statüsü konusu üzerinde yoğunlaşmıştır. Önceleri Çin'in meşru hükümetinin kim olduğu tartışmaları yapılırken, sonraki dönemde bu tartışmalar Tayvan'ın tam bağımsızlığı ve Çin anakarası ile birleşmesi konularına odaklanmıştır. Bu tartışmalar çerçevesinde geçmişte bölgede önemli gerilimler yaşanmıştır. Bugün ÇHC, Tayvan'ın bağımsızlığı ihtimaline karşı çıkmakta ve Tayvan'ın bir Çin toprağı olduğunu ileri sürmektedir.

Buna rağmen 2008'den itibaren ÇHC-Tayvan ilişkileri yeni bir ivme kazanmıştır. Bunun temeli de 1992 Uzlaşması'nda yer alan "birleşmeye hayır, bağımsızlığa hayır, güç kullanımına hayır" üç temel ilke politikasıyla atılmıştır. İlişkiler özellikle ticaret ve ekonomi alanında gelişmeye başlamıştır. Bugün Tayvanlı şirketlerin Çin'de önemli yatırımları vardır. Bağımsızlık-birleşme tartışmaları sürmekle birlikte, Tayvan-ÇHC arasındaki döneminde düzelen ilişkiler, bölge ve dünya istikrarı açısından önemlidir.

ABD ise Tayvan ile geçmişten bugüne çok yakın ilişkiler sürdürmektedir. Özellikle askeri ve ekonomik alanlarda önemli ilişkileri vardır. Geçmişte Tayvan ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki gerilimde ABD Tayvan'ın en önemli müttefiki olmuştur.

Türkiye 1970'lere kadar Çin'in yegâne meşru temsilcisi olarak Tayvan'daki Çin Cumhuriyeti'ni tanıyordu. Ancak 1971 yılından itibaren Türkiye, birçok ülke gibi, ÇHC'yi Çin'in yegâne meşru temsilcisi olarak tanımıştır. Bu tarihten sonra Tayvan ile diplomatik ilişkiler kesilse de, ekonomik ve kültürel ilişkiler Ankara ve Taipei'de karşılıklı açılan ekonomik ve kültürel temsilcilikler vasıtasıyla sürdürülmüştür.

Asya Pasifik bölgesinin küresel çapta kazandığı yer ve önem çerçevesinde, Tayvan ile ekonomik ve kültürel ilişkilerin kapsamı da doğal olarak artma eğilimi göstermektedir. Tayvan'la yakın ekonomik ve ticari ilişkilerin tesisi, Türkiye için yeni imkânlar yaratma potansiyeline sahiptir. Bu bağlamda Tayvan'dan gelebilecek yatırımlar, Türkiye için yeni ihracat olanakları ve Türk şirketleri için iş olanakları öncelikle gündeme gelebilecektir. Bölge dinamikleri ve ÇHC ile gelişen ilişkiler de dikkate alınarak Tayvan ile geliştirilecek sağlam ilişkiler Türkiye için yeni ufuklar açabilecektir. Tayvan ile kültürel ilişkilerin geliştirilmesi potansiyeli içinde Çince öğrenmek isteyen Türk öğrencileri için Tayvan üniversiteleri uygun ve özendirici imkânlar sağlayabilecektir.

Bu çalışma, Aralık 2014'de kısa süreli bir araştırma ve çalışma yapmak üzere AVİM'i ziyaret eden Tayvan Ulusal Chengchi Üniversitesi'nde rektör yardımcısı Profesör Jenn Hwan Wang'ın sunumları esas alınarak hazırlanmıştır. Tayvan'ın iç siyaseti, ekonomik durumu, ülkedeki son sosyo-politik gelişmeler, ÇHC-Tayvan ilişkileri ve bu ilişkilerin geleceği gibi konularda genel bir çerçeve çizmesi bakımından bu çalışmanın aydınlatıcı olacağını düşünüyoruz.

Prof. Wang'a ve Tayvan'ın Ankara'daki Ekonomi ve Kültür Temsilciliğine değerli katkıları için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Alev KILIÇ
AVİM Başkanı

Jenn Hwan Wang, Bölüm Başkanı

Kalkınma Çalışmaları Enstitüsü
Uluslararası İlişkiler Enstitüsü
Ulusal Chengchi Üniversitesi
Taiwan, Çin Halk Cumhuriyeti

Çin Cumhuriyet (Tayvan)

Ülke Künyesi¹

Başkent: Taipei

Kuruluş: 1949

Nüfus: 23,373,517 (Aralık 2013 tahmini)

Yüzölçümü: 36,193 km²

GSYİH (SAGP): 977.088 milyar \$ (2014 tahmini)

GSYİH (Nominal): 517.019 milyar \$ (2014 tahmini)

Kişi başına düşen milli gelir: \$22,002

Hükümet şekli: Çok partili demokrasi

İktidardaki parti: Kuomintang (KMT)

Başkan: Ma Ying-jeou

Başkan Yardımcısı: Wu Den-yih

Başbakan: Mao Chi-kuo

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar: ADB, APEC, BCIE, ICC (national committees), IOC, ITUC (NGOs), WTO

Para Birimi: Yeni Tayvan Doları

Resmi dil: Standart Mandarin

---

1 <http://en.wikipedia.org/wiki/Taiwan>

Tayvan'da son zamanlardaki sosyopolitik gelişmeler

- Son zamanlardaki Ayçiçeği Öğrenci Hareketi
- Kasım'daki yerel seçimlerde iktidar partisi KMT'nin yenilgisi
- Gençliğin yükselişi
- Tayvan'ın Çin ile ekonomik entegrasyonu hedefi

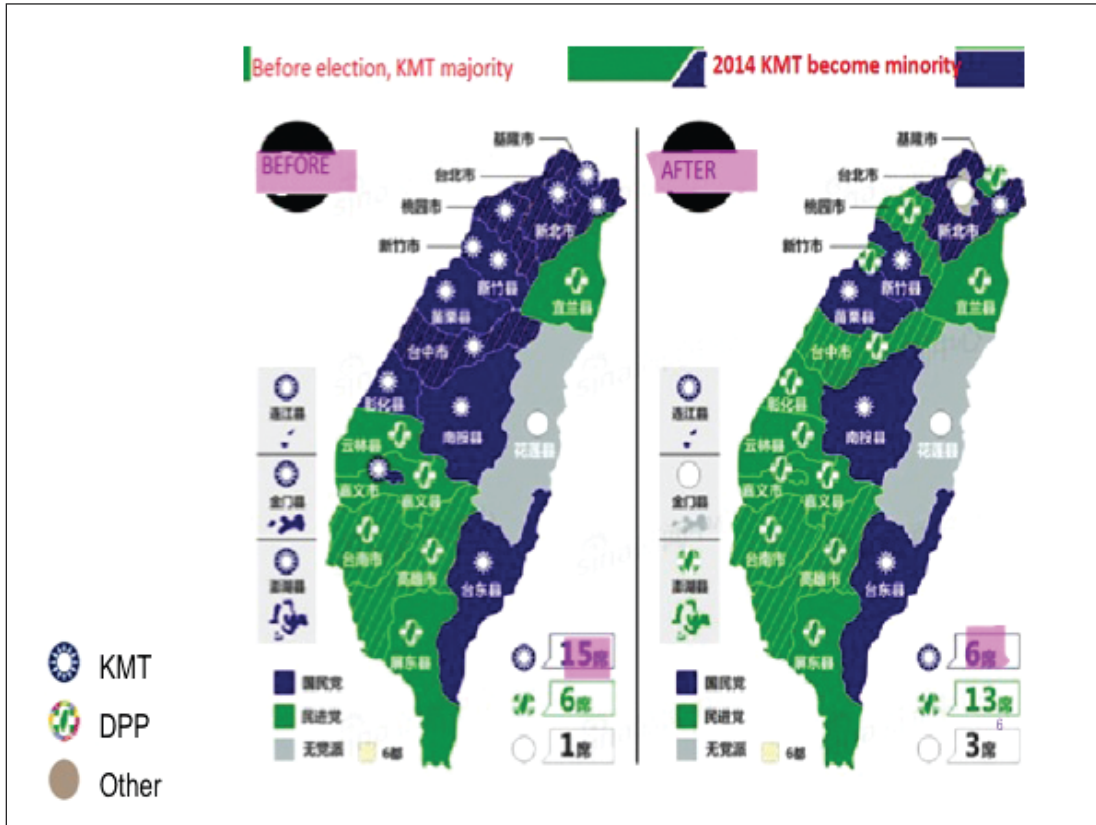

Ayçiçeği Öğrenci Hareketi (18 Mart – 10 Nisan 2014)

- Son yirmi yıldaki en büyük öğrenci protestosu
- Aktivistler Çin’le imzalanan ticaret anlaşmasının (CSSTA) iktidar partisi Kuomitang (KMT) tarafından mecliste doğrudan onaylanmasını protesto etmesi
- Amaçları:
  - Çin Halk Cumhuriyeti’yle bir ticaret anlaşması Tayvan’ın ekonomisine zarar vermesi ve Pekin’den gelebilecek siyasi baskılara açık bırakması
  - Protestocuların ayrıca Taipei’de hızla yükselen emlak fiyatlarına ve yaşam standartlarının düşmesine karşı tepkili olması.

İktidar partisinin seçim başarısızlığı

- 29 Kasım Belediye Başkanlığı Seçimleri
- KMT’nin son yıllardaki en büyük yenilgisi
- Kilit şehir/ilçe belediye başkanı sayısı toplam 22 belediyeden 15’ten 6’ya düştü

Tayvan siyasi arenasındaki değişen görünüm

- Ayçiçeği Öğrenci Hareketi'nin yan etkileri
- Gençlerin mevcut ekonomik ve siyasi gelişmelere karşı öfkesi (Çin'in yükselişine karşı!)
- Muhalefet partisi DPP'nin gençlerin iktidar partisine karşı olan öfkesinden yararlanması
- Bunun 2016 başkanlık seçimlerine ve Tayvan-Çin ilişkilerinin gelecekteki gelişimine etkileri

Küresel neoliberalizm ve yarattığı hoşnutsuzluk

- Tayvan'ın son gelişimi neoliberalizm çerçevesinde değerlendirilmesi gerekliliği
- 1980'lerin başındaki neoliberal dönüşüm
- 1970'lerin sonları ve 1980'lerin başlarında, Amerika'da Ronald Reagan, İngiltere'de Margaret Thatcher, Çin'de Deng Xiao Ping
- Piyasa ve serbest rekabet düzenleyici bir ilke olması
- Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası (WB)'in önceliğinin piyasa olduğunu yaymak
- "Her şey ya satılabilir ya da kâr için yağma edilebilir"
- Siyasi liderlerin benzer piyasa odaklı kurumları benimsemeleri için güçlü baskılara maruz kalmaları

Küresel neoliberalizmin sosyal etkileri

- Finans sektörünün hakimiyeti, ve hissedar (paydaş değil) değerinin hakimiyeti
- Kısa vadeli kâr vs. uzun vadeli yatırım ve iç uyum/işbirliği
- Kuzeyin endüstriyel faaliyetleri kaldırması
- İş kaybı, refah kaybı, ücret artışlarının durması
- Her yerde özellikle gençler için zor

Gençlerin isyanı

- Gelişmiş ülkelerde, gençlerin hayat pahalılığına katlanmak zorunda kalması (yüksek eğitim ücretleri, çocuk büyütmenin maliyetleri vs.);
- Emekli vatandaşların devam eden sosyal yardımlarını desteklemek zorunda kalmaları
- Küresel yüksek öğrenimin yayılması nedeniyle, yüksek öğrenim mezunlarının sayısının tüm dünyadaki iş olanaklarına kıyasla fazla olması
- Zengin ailelerde doğanlar hariç diğer gençlerin aileleri gibi yaşayamayacak olmamak
- Küreselleşme, Wall Street, Amerika ve Batı Avrupa'daki yoğunlaşan nesiller arası ve nesiller içi hareketlerin çatışmayı temsil etmesi

Küresel neoliberalizm çerçevesinde Tayvan

Tayvan-Çin ilişkilerinin kısa tarihçesi

- 1949'da iktidardaki KMT Çin Komünist Partisi'ne (CCP) yenildi ve Tayvan'a taşındı; İç savaşın bittiği hiç iddia edilmedi, Çin Tayvan'ı (Çin Cumhuriyeti'ni) halen bir eyaleti olarak saymakta ve sonunda birleşeceklerini söylemektedir.
- KMT Tayvan'da otoriter bir yönetim sergiledi, ancak bir ekonomi mucizesi gerçekleştirdi. 1980'lerde ve 1990'larda demokratikleşme tecrübe edilmeye başlandı.
- Tayvan ve Çin arasındaki gerilim 1990'larda hafifledi;
- Tayvan ekonomisinin yeni üretim yerlerine ve Çin'in ekonomik reformunun ilk aşamasında sermayeye ihtiyacı vardı.

1990'larda Tayvan'ın ekonomik liberalleşmesi

- Tayvan'ın ihracat odaklı ekonomisi 1980'lerde Güneydoğu Asya ülkeleri ve Çin kaynaklı yeni zorluklarla karşılaştı.
- Neoliberal ekonomik politikalar benimsemesi için Tayvan üzerindeki Amerikan baskısı – pazarda özellikle hizmet ve tarım sektöründe- 2002 Tayvan WTO'a girdi.
- Tayvan ekonomisi yurtiçinde gelişti ve eş zamanlı olarak dışa doğru yatırımlar arttı.
- Tayvan'dan Çin'e taşınan şirket sayısında artış yaşandı.

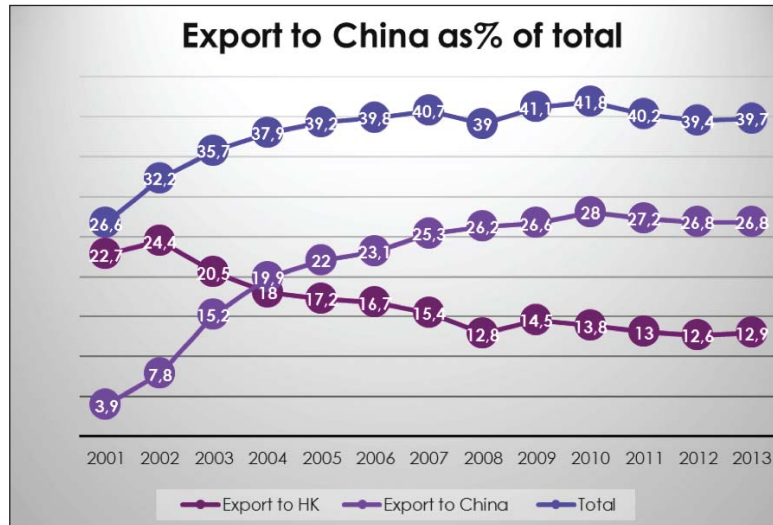
- Tayvan'ın Çin'e dış yatırımları artmış ve son yirmi yılda toplam 133 milyar dolara ulaşmıştır.

Taiwan's investments in China

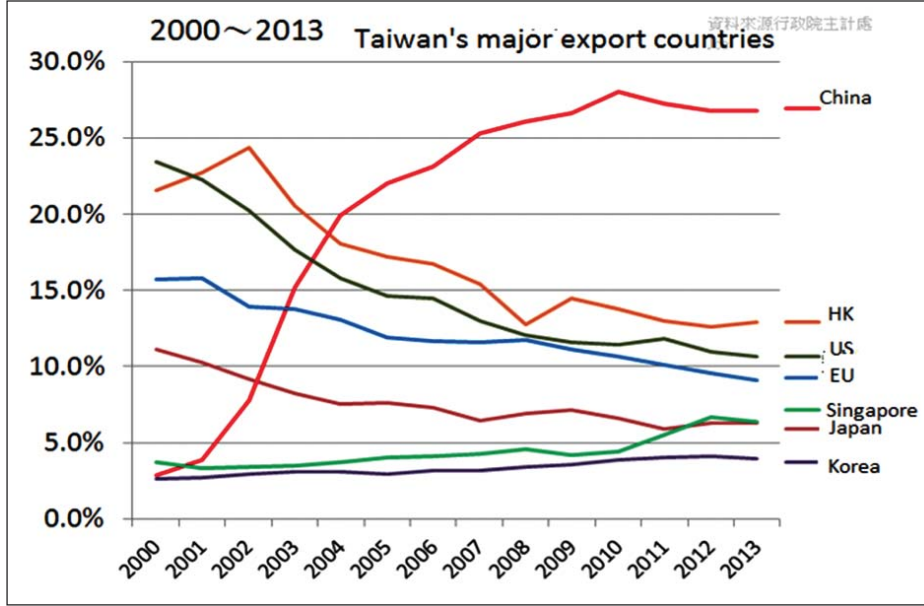

Çin'e ihracat oranı

- 2003'te Tayvan'ın temel ürün ihracat pazarı gittikçe ABD'den Çin'e kaymıştır (Hong Kong aracılığıyla).
- On yıldan fazla bir süredir ticaret bağımlılığı yaklaşık %40 oranındadır.

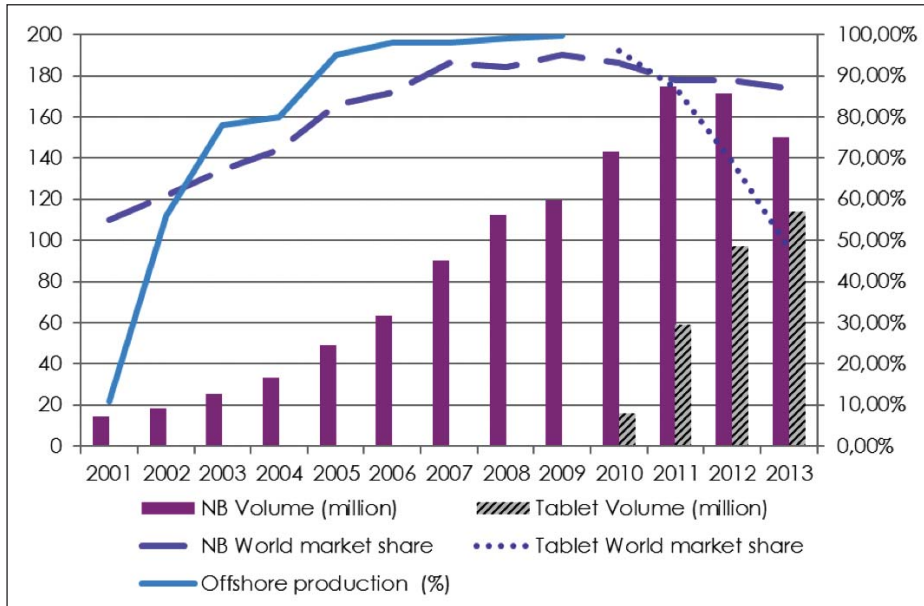

Tayvan'ın ana ihracat ülkeleri

Örnek bir sektör: elektronik

- Tayvan, dünyadaki notebook bilgisayarların %80 ila %90'ını sağlamaktadır.
- Üretilen notebook bilgisayarlarının %99'u yurtdışında üretilmektedir. Bunların %90'ı 2010 yılına kadar Çin'de üretilmekteydi.
- Çin'de artan maliyetler nedeniyle, pek çok firma dünyanın başka yerlerine taşınmıştır.

İktidar partisi ile iş dünyası arasındaki siyasi ittifak

Üç dönem: Karar almada siyasi kaygılar

- Birinci dönemde, 1990'larda Başkan Lee Deng Hui Tayvanlı işadamlarını Çin yerine Güneydoğu Asya'ya yatırım yapmaları için 'Güney Politikası'nı bile uygulamıştı.
- 2000'den 2008'e uzanan ikinci dönemde, Başkan Chen Shui-bian Tayvan'ın bağımsızlığını savunmuştu, Tayvan'ın Çin'deki yatırımlarını vatan hainliği olarak görmüştü.
- 2008'den itibaren, KMT devlet gücünü devralmıştır, Tayvan ve Çin arasındaki ilişkiler büyük ölçüde gelişmiştir.

Dört boyutta siyasi ittifak

- İş dünyasının önde gelenleri ile Çin'e resmi ve gayri resmi ziyaretler yapılması
- Tayvan iş sektörlerinin Çin pazarına girmeleri için resmi ekonomik işbirliği mekanizmalarının kurulması

Bütün önemli ticaret birlikleri serbest ticaret anlaşmasının ve iktidardaki KMT partisinin anavatan politikasının destekçileridir.

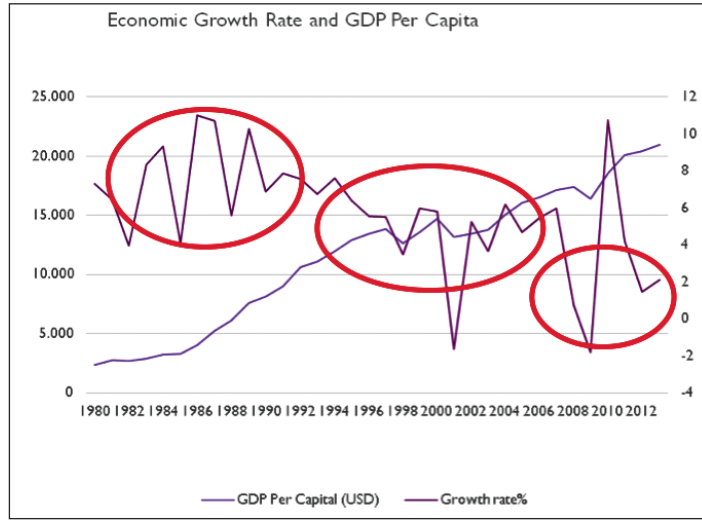
- Çin'deki bütün büyük şehirlerdeki Tayvan ticaret birlikleri (TBA) üyelerinin tüm seçimlerde oy kullanmaları için Tayvan'a geri dönmelerini teşvik etmektedir.

Ekonomik entegrasyonun sosyal maliyetleri

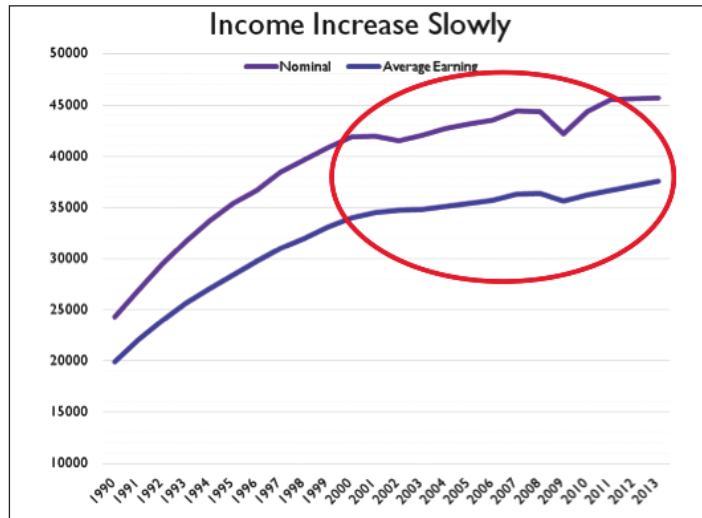
Tayvan ekonomisinin yavaşlaması

- Tayvan ekonomisi büyümeye devam etmektedir, büyüme hızı 1980'lerde normalde %8'den 2000'lerde %3'e düşmüştür.
- Kişi başına GSYİH'nın büyümesi de yavaş olmuştur, yaklaşık 20000 ABD doları seviyesinde kalmıştır.

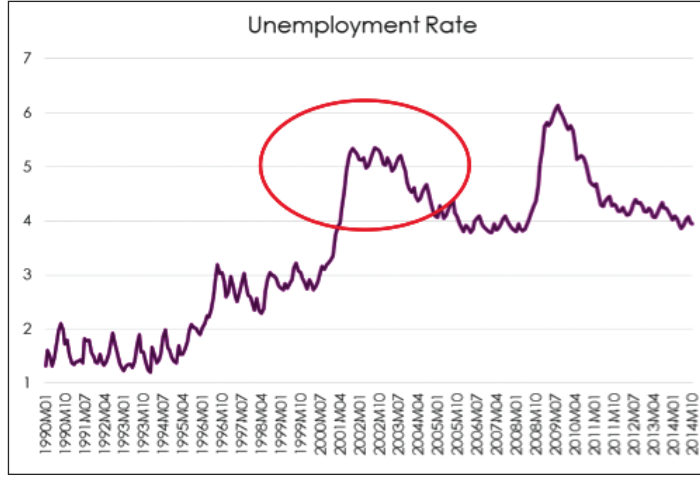

Maaş artışlarının yavaşlaması

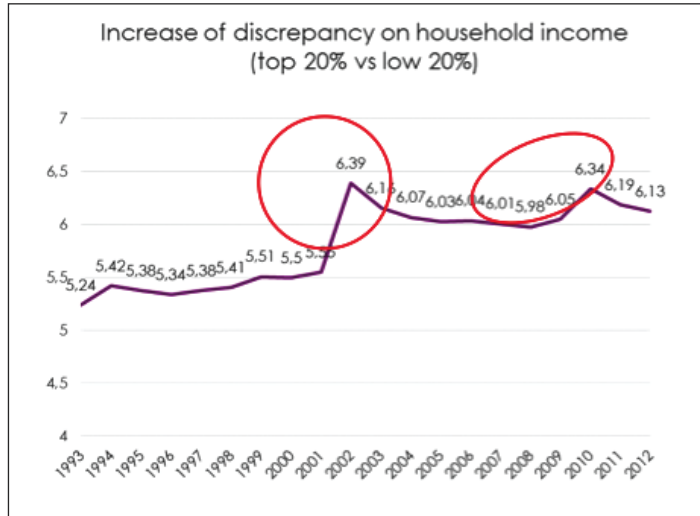
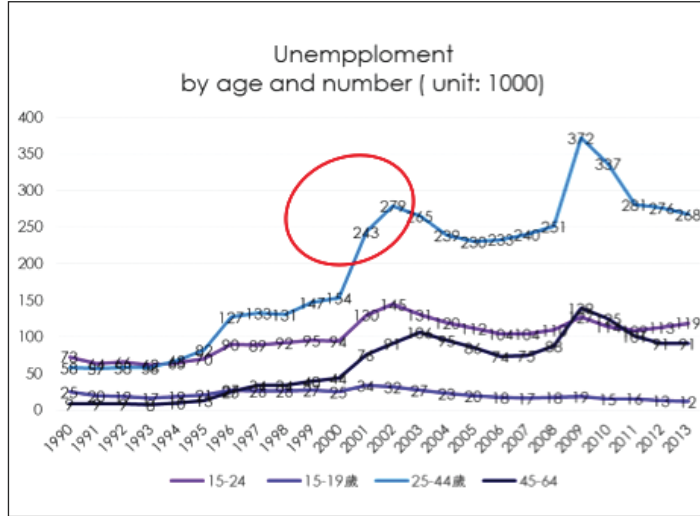
- Ücret artışlarının yavaşlaması 2000 yılı civarı başlamıştır.
- Sebebi iş olanaklarının yurt dışına kayması ve teknolojik gelişmenin yavaşlaması

İşsizlik oranının artması – 25-44 yaş grubu

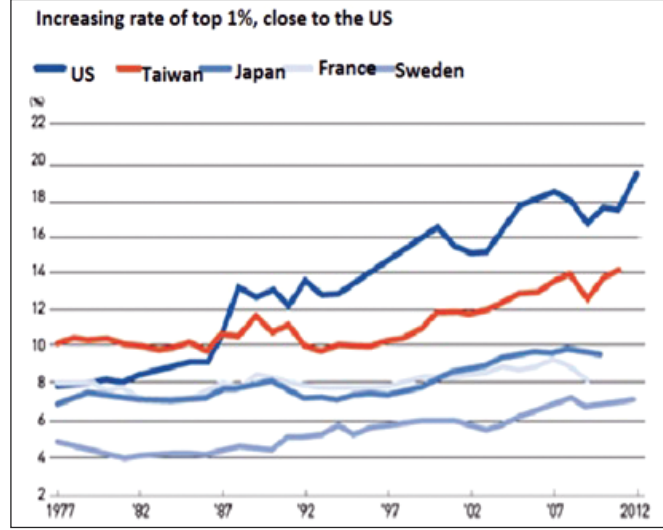

Hanehalkı gelirlerindeki farklılığın büyümesi (üst %20 vs alt %20)

En zengin 1%'in serveti hızla artmakta

- Amerika'ya yakın şekilde, Tayvan'ın en zengin %1'nin serveti de hızla artmaktadır.

Emlak fiyatlarının artması

- Tayvanlı işletmelerin geri dönmesi teşvik edilmekte, ancak, bunlar paralarını reel ekonomi yerine emlak sektörüne ve borsaya yatırmışlardır.
- Global Property Guide'a göre (2013, 9), 2012 3. çeyreğinden 2013 3. çeyreğine olan dönemde, Tayvan'ın hızla yükselen emlak fiyatları (%14.98), Dubai'den (%21.37) sonra ikinci, hatta Hong Kong'un (%7.76) ve Şanghay'ın (%7.1) önünde yer almaktadır.

Country	HOUSE PRICE CHANGE (INFLATION-ADJUSTED)	
	year on year(%)	q-o-q(%)
UAE - Dubai	14.43	21.37
Taiwan	5.45	14.98
Estonia-Tallinn	-0.86	12.46
Philippines- Makati CBD	4.62	11.09
Germany	1.21	9.61
US (Case-Shiller)	1.96	9.43
Hong Kong	13.03	7.76
Japan	-2.62	7.63
China - Shanghai	-2.21	7.10
Brazil - Sao Paulo	11.98	6.98
US (FHFA)	2.29	6.72
Denmark	3.25	6.53
New Zealand	5.20	6.40
Israel	3.21	5.62
Australia	-2.03	5.34
Poland - Warsaw	-7.63	5.13
Turkey	6.66	4.65
Indonesia	-0.27	4.54
Thailand	0.09	3.75
Switzerland	3.34	3.46
Ireland	-11.00	3.45
Sweden	-1.95	3.05
Latvia - Riga	-9.14	2.44
Singapore	-2.88	2.10
Iceland	2.23	2.03
Canada	2.36	1.61
UK (Nationwide)	-3.99	1.54
Lithuania - Vilnius	-4.79	0.80
Norway	6.54	-0.11
Bulgaria	-6.84	-0.21
Finland	-1.02	-0.24
Portugal	-9.41	-1.55
South Africa	-1.81	-2.01
Slovak Republic	-4.14	-2.87
India - Delhi	5.31	-3.58
Netherlands	-11.36	-4.87
Croatia - Zagreb	-8.81	-6.56
Romania	-12.76	-7.15
Russia	-3.94	-8.18
Greece	-13.58	-8.85
Spain	-14.54	-9.46

▲ = more than 1 percentage point increase in house price change
 ▲ = less than 1 percentage point increase in house price change
 ▼ = more than 1 percentage point decrease in house price change
 ▼ = less than 1 percentage point decrease in house price change compared to same period of last year

© Global Property Guide

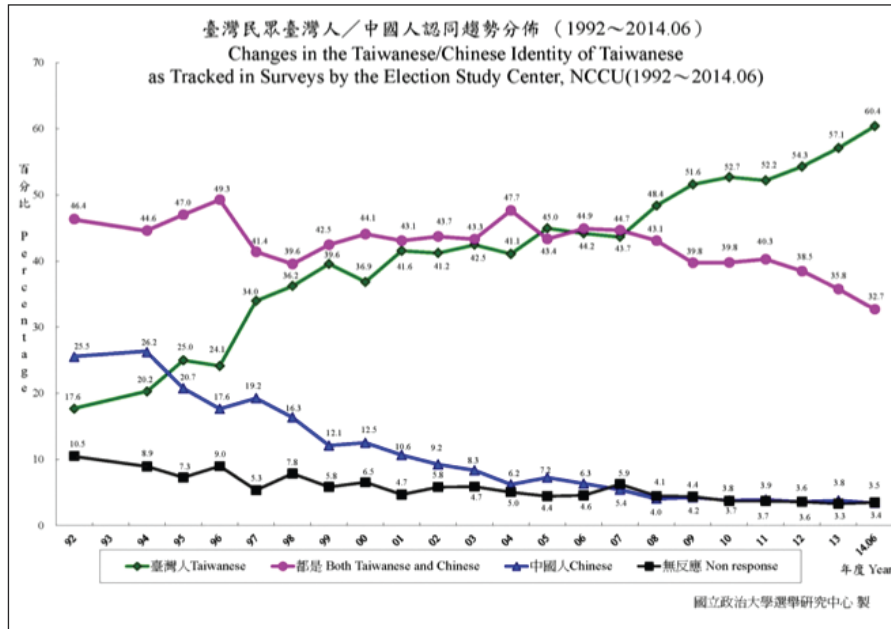
Mevcut durumdaki neoliberal zorluklar

- Çin'in yükselişinin olduğu dönemde meydana gelmiştir.
- Demokratikleşme sürecinde ve sonrasında Tayvan gençliği daha güçlü bir Tayvanlılık bilinci kazanmıştır.
- Sosyal maliyetler Çin'in tehditleri olarak görülmektedir.
- Devlete özellikle de Çin'e karşı güvensizlik oluşmaktadır.

Gençlerin Çin'in yükselişine karşı tutumu

Tayvanlılık bilincinin artması

- Katılımcıların yüzde altmışından fazlası (%60.4) kendilerini Tayvanlı olarak tanımlamaktadır; 1992'de bu oran %7.6'dır.
- Mevcut durumda Hem Tayvan hem de Çin kimliği 1992 yılındaki %46.4'ten şu anda %32.7'ye düşmüştür.
- Çin kimliği %25.5'ten %3.5'e düşmüştür.

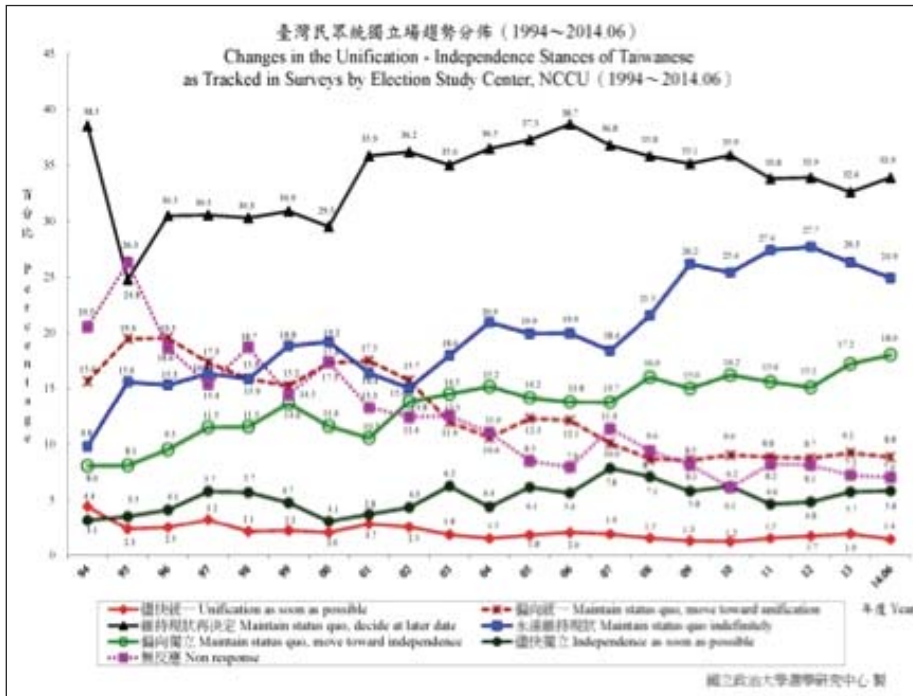

Gençler

- Kimlik konusunda her yaş grubunda farklılık var
- 30 yaş altı genç katılımcıların %72 kadar yüksek bir oranı kendilerini Tayvanlı olarak tanımlamakta, %27'si hem Çinli hem Tayvanlı, sadece %1'i sadece Çinli olarak tanımlamaktadır.
- Bütün yaş gruplarında en yüksek yüzdeye sahip Tayvanlı kimliğidir.

Birleşme mi? yoksa bağımsızlık mı?

- Şimdilik statükoyu koruma ve sonra karar verme %33.9
- Statükoyu daima koruma %24.9
- Statükoyu olası bir bağımsızlık umuduyla koruma %18
- Statükoyu olası bir birleşme umuduyla koruma %8
- Hemen bağımsızlığı ilan etme %6
- Hemen birleşme isteyenler %2

Gençler bağımsızlıktan yana

- Tayvan'ın bağımsızlık ilan etmesinin Tayvan Boğazı'nda savaşa sebep olmaması durumunda 30 yaş altı katılımcıların %74'ü, diğer yaş gruplarının %60'ı bağımsızlığı desteklemektedir.
- Bağımsızlık ilanının savaşa sebep olması durumunda, bağımsızlığa destek 30 yaş altında %47.3'e düşmektedir ancak, destek oranı %30 olan diğer yaş gruplarından yüksek kalmaktadır.

Tarihsel koşullar

- Tayvanlı gençler neden kendilerini Tayvanlı olarak tanımlama ve siyasi bağımsızlığı destekleme eğilimindedir?
  - Her şeyden önce, 30 yaş altındaki gençler, Tayvan kimliğinin oluşturulması eğiliminin tüm sosyal, siyasi ve kültürel alanlarda güçlü olduğu 1980'ler ve 1990'lardaki siyasi demokratikleşme ortamında yetişti.
  - İkinci olarak, 1990'larda yetişenler, DPP rejimi altında (Tayvan tarihinin yeniden yazılması) eğitim sistemi (yeni ders kitapları) aracılığıyla Tayvanlı olarak yetiştirildi.

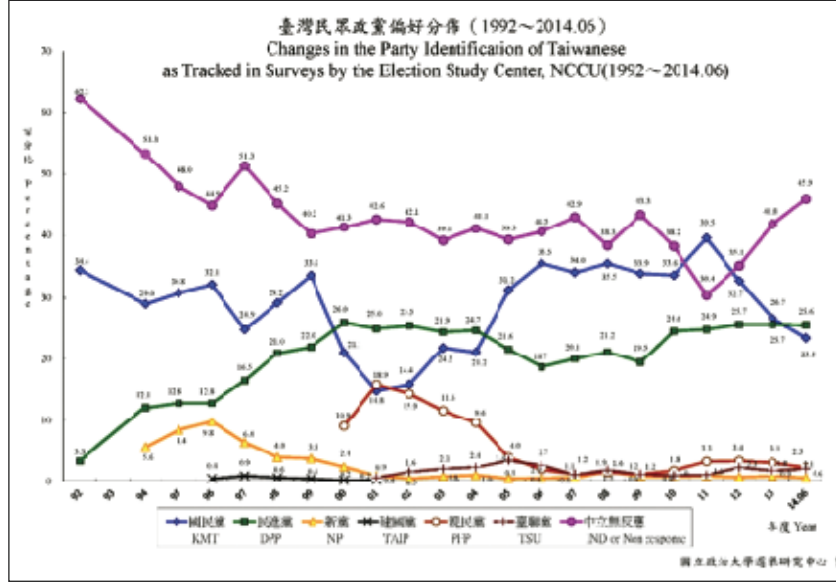
Tayvan-Çin ilişkileri üzerine olası etkiler

İki hükümet için yeni dersler

- Hata 1: Çin ekonomik faydanın Tayvan'ın siyasi gelişimine nüfuz etmek için yeterli olduğunu düşünüyordu! Yanlış!
- Hata 2: Çin KMT ile muhatap olmanın yeterli olduğunu düşünüyordu! Yanlış!
- Hata 3: Çin siyasi ve ekonomik alanların yeterli olduğunu düşünüyordu! Yanlış!
- Hata 4: KMT ekonomik entegrasyonun refah getireceğini ve sosyal destek sağlayacağını düşünüyordu! Yanlış!
- Hata 5: CCP ve KMT'in her ikisi de boğazın iki yakası arasındaki ilişkilerin sürdürülmesinde eski yolları takip etme eğilimindeydi! Yanlış!

DPP KMT'in başarısızlığından faydalanacak mı?

- Gençlerin KMT'e karşı öfkesi DPP'i desteğe dönüşmüyor
- DPP parti kimliği hala zayıf
- Tarafsız seçmenlerin artışı

Tayvan-Çin ilişkilerinin gelecekte karşılaşılabileceği zorluklar

- Çin'e şok, ılımlılar iç eleştiriden zarar gördü;
- İşadamlarına ve KMT'li politikacılara bel bağlamak yerine Tayvan toplumuna ve gençlere önem vermeye başladı
- 2016 başkanlık seçiminde yeni DPP rejimine hazırlık yapmakta
- Aynı üslubu sürdürmekte: Tayvan Boğazının iki tarafında barışçıl gelişme
- Muhafazakârlar Tayvan'ın eninde sonunda kaçıp gitmesinden korkmakta!
- Çin liderinin kararlığı gelecekte barış için çok önemli!

Amerika'nın tavrı önemli!

- Amerika'nın Doğu Asya'da stratejini yeniden ayarlaması
- Doğu Asya bölgesindeki tek barışçıl bölge – Japonya vs Çin, Japonya vs Kore; Çin ve Güney Çin denizindeki komşular
- Taiwan Relations Act'e göre Amerika Tayvan'ı yine de koruyacak
- Tayvan iç ekonomik sorunlara daha çok dikkatini verecek
- Ancak Tayvan bağımsızlık ilan ederek Çin'i kışkırtmamalı
- İki taraf da "tek Çin iki yorum" politikasını izlemeli

